

Vyjádření školitele k disertační práci Mgr. Michaely Schusové

Magistra Michaela Schusová předkládá k obhajobě disertační práci *Přístupy k výuce dětí ze socio-kulturně slabého prostředí Francie a České republiky. Fokus: děti s OMJ*, která je příspěvkem k inkluzivní pedagogice, problematice vzdělávací podpory dětí s odlišným mateřským jazykem a k problematice školské legislativy. Práce je komparativní povahy a soustřeďuje se na pedagogickou teorii, praxi a legislativu České republiky a Francie.

Michaela Schusová zahájila studium v akademickém roce 2013/14. Již následující rok ale studium přerušila kvůli těhotenství a mateřské dovolené, takže do studia zpět nastupovala až v akademickém roce 2018. V období přerušeno studia doktorandky jsem se stal školitelem dalšího aktivně studujícího doktoranda a jako nehabilitovaný jsem dosáhl maxima možného počtu vedených doktorandů. Mgr. Schusová byla proto po svém návratu do studia převedena pod školitelku doc. Růženu Váňovou. Ta však ze zdravotních důvodů brzy opustila katedru a práce tak byla konzultována se mnou. Po mé habilitaci v září 2020 jsem se stal oficiálním školitelem mgr. Schusové opět já.

Navzdory personálním a rodinným peripetiím kolegyně Schusová prokázala velkou houževnatost při studiu, které při zátěži rodinných starostí spojených nejen s péčí o děti, ale i s péčí paliativní, vyžadovalo opravdu velké nasazení. Její jazyková vybavenost (působí jako učitelka francouzštiny a angličtiny) jí umožnila složit vzhledem k situaci rychle všechny potřebné zkoušky, ale především ponořit se do množství materiálů potřebných ke zpracování náročné komparativní práce zaměřené do francouzského prostředí.

Zcela zásadní pro výsledky doktorské práce Michaely Schusové byla epidemie Covid 19, která zapříčinila změnu původního zaměření a cíle disertace. Původním cílem (vycházejícím i z osobních zájmů doktorandky) bylo komparovat praxi vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem (OMJ) ve francouzském a českém školském systému. Mohla přitom navázat na roční studijní pobyt na francouzských základních školách během předchozího magisterského studia na Pedagogické fakultě UK a na svou diplomovou práci věnovanou sociokulturně znevýhodněným dětem ve Francii. Z důvodu hlubšího proniknutí do české vzdělávací reality v oblasti podpory vzdělávání dětí s OMJ nastoupila na tři roky jako učitelka základní školy. Od začátku zamýšlela práci psát tak, aby z ní bylo možno čerpat pro praxi, která se v obou zemích neustále vyvíjí a má své specifické neuralgické body. Bohužel, pandemie doktorandce zabránila

v odjezdu do Francie, která zavřela své školy pro veškeré „návštěvy“ dávno před Českou republikou a nemohla být tedy proveden výzkum přímo v terénu tamních škol, kde měla doktorandka domluvené kontakty už z doby své vysokoškolské stáže.

Ani v Čechách nemohlo její zkoumání projít všemi institucemi tak, jak bylo původně plánováno. Šíře, a především design práce, jenž by podal celistvější a o data opřený obraz daného tématu, se nemohly uskutečnit.

Z plánovaného výzkumu zbyla jen sonda, možno říci i rešerše pro další možná zkoumání. Práce však získala nový rozměr poté, co se doktorandka rozhodla pro (vynucenou) změnu zaměření. Obrátila se ke zkoumání francouzské a české školské legislativy, která v Čechách prošla v posledních letech zásadním vývojem. Novým „praktickým“ cílem disertace se tedy stalo porovnání školské legislativy obou zemí, kdy se autorka zaměřila především na určité trhliny v praxi podpory dětí s OMJ a na legislativní problém detekce takového dítěte s potřebou podpory. Deklarovaným cílem této nové a v Čechách dosud neprovedené komparace bylo nabídnout možné inspirace k řešení našich domácích legislativních problémů.

Závěrem konstatuji, že mgr. Michaela Schusová prokázala při studiu píli, nasazení a v neposlední řadě i nadhled nad problémy, jež jí studium a bádání značně komplikovaly. Shromáždila velké množství cenného materiálu, který jistě poslouží i dalším výzkumníkům v této a podobných oblastech. Provedla komparaci francouzské a české legislativy zaměřené na vzdělávání dětí s OMJ a na inkluzivní problematiku. Prokázala důkladnou obeznámenost s teoretickými východisky inkluzivní pedagogiky a problematiky socio-kulturních nerovností. Navzdory vynucené změně zaměření práce neztratila energii ani hlavu a vyrovnala se s nastalou situací se ctí. Doporučuji proto vážené Oborové radě disertační práci Michaely Schusové k obhajobě.

V Praze 5. 8. 2021

doc. PhDr. Martin Strouhal, Ph.D.

školitel